

CCS

Tekna var initiativtaker til den «CCS-alliansen» som de ni største industriorganisasjonene på arbeidstakersiden og arbeidsgiversiden deltar i.

Til tross for at Regjeringen gir uttrykk for at satsingen står ved lag, skaper budsjettforslaget usikkerhet som betyr at det viktigste klimaprojektet i Norge står i fare for å stoppe opp. Dette skjer til tross for at CO₂-håndtering er ett av fem prioriterte innsatsområder i den norske klimapolitikken. Stortinget har tidligere vedtatt å be regjeringen «sikre realisering av minst ett CCS-anlegg for å bidra til at Norge når sitt nasjonale klimamål for 2020.»

For industriaktørene er det viktig at det ikke skapes ytterligere usikkerhet om rammebetingelsene og politisk gjennomføringsevne. Karbonfangst og -lagring er et stort teknologiprojekt, et viktig næringsutviklingsprosjekt, en del av det grønne skiftet og et vesentlig globalt klimatiltak. Skal vi nå de globale klimamålene kommer vi ikke utenom karbonfangst og -lagring. Av de 120 scenariene som FNs klimapanel trekker opp for å nå togradersmålet er CCS inkludert i 116 av dem.

Det alliansen er enige om, og som andre også tar opp, er at Stortinget nå må

- *Bevilge midler som er tilstrekkelig for full framdrift i CCS-prosjektet, slik at planlagt forprosjektering i 2018 kan gjennomføres som opprinnelig forutsatt.*
- *Be regjeringen igangsette og styrke dialogen med landene på kontinentet og rundt Nordsjøen, med sikte på å inngå avtaler om infrastruktur og karbonlagring under havbunnen i Nordsjøen.*

Det har vært viktig for Tekna å gi et tydelig signal til regjeringen om at vi ikke aksepterer noen tvil om tempo og framdrift. Tekna er spesielt glad for at de andre aktørene er enige med oss om at vi må starte samtaler med de andre landene rundt Nordsjøen og på kontinentet, for å få til avtaler om infrastruktur og framtidig lagring av CO₂ i Nordsjøen fra andre land.

Miljøteknologi

Miljøteknologiordningen er sentral for å sette i gang pilot- og demonstrasjonsprosjekter. Dette er de store innovasjonsprosjektene. Ordningen har blant annet støttet prosjekter som har gitt mer miljøvennlig metaller til solceller, bedre anvendelse av bioressurser, og utvikling av produkter som erstatter fossilt i nye segmenter. Prosjektene som støttes bidrar til norsk verdiskapning, omstilling og styrker Norges grønne konkurransekraft.

Det foreligger i praksis et kutt på 69 millioner på miljøteknologiordningen [fra 534 mill. (reelt forbruk/saldert i 2017) til foreslåtte 465 mill. kr. i 2018]. Dette kuttet bør komiteen rette opp i. Vårt inntrykk er at det fortsatt finnes flere gode prosjekter enn det som får penger. I 2017 har ordningen inne søknader for 875 millioner. For å realisere flere av de gode miljøteknologiprojektene som i dag ikke får støtte bør kuttet reverseres, og post/kapittel økes med anslagsvis 150 millioner for 2018.

FORNY

Regjeringens forslag til budsjettreduksjon er svært uheldig.

Regjeringens Gründerplan (2015) sier: "*I et samfunnsperspektiv er det ønskelig å øke den kommersielle utnyttelsen av forskningsinnsatsen i Norge. For lite av innsatsen resulterer i nye, lønnsomme bedrifter. (...) Regjeringen ønsker større avkastning av samfunnets forskningsinnsats. Det er behov for å styrke entreprenørskapskulturen ved forskningsinstitusjonene, og for å koble studentrettede tiltak til arbeidet med kommersialisering. (...) Alle institusjoner for forskning og høyere utdanning har ansvar for at forskningsresultatene resulterer i lønnsom næringsutvikling. TTO-er og offentlige kommersialiseringsaktører har en viktig utførende rolle.*"

Forskningsrådets hovedstrategi "Forskning for innovasjon og bærekraft" (2015) legger tydelig vekt på anvendelse og kommersialisering av forskningsresultater for økt verdiskaping, produktivitetsøkning og styrket konkurransevne. En reell utfordring er at resultater med høyt innovasjonspotensial fra UHI ikke støttes langt nok frem til kommersialisering, og denne utfordringen må adresseres strategisk, kulturelt og finansielt.

NIFUs evaluering (NIFU/18 2015) av UHs, TTOers og FORNYs innsats på området, samt UHs høringsuttalelser til KD i etterkant, slår fast at Forskningsrådet har, og bør ha, en sentral rolle i arbeidet med kommersialisering fra forskningsinstitusjonene. Bevilgninger bør gå gjennom Forskningsrådet, som skal samarbeide med UHI og TTOer om strategisk, operativ og organisatorisk utvikling av kommersialiseringsfeltet. Forskningsrådets innsats må rettes mot kapasitetsbygging i TTOer og videreutvikling av FORNY og andre programmer for resultatutnyttelse av forskning, utvikling av prototyper, testing og studententreprenørskap. NIFU fremholder at TTOene og UH er godt i stand til å nyttiggjøre seg budsjettvekst gjennom Forskningsrådet.

OECDs evaluering av det norske innovasjonssystemet (2017) kritiserer at det er "limited incentives for commercialisation" og anbefaler at budsjettet til FORNY2020 må økes.

Forskningsrådets budsjettforslag for 2018 omfatter en vekst på 30 mill. kroner til FORNY2020 begrunnet i elementene overfor. FORNYs budsjett i 2017 er ca 250 mill kr. UHI og TTOene arbeider stadig bedre og antall søknader til FORNY2020, inkludert studententreprenørskapsordningen STUD-ENT, er høyt. Resultatene fra TTOene har nesten doblet seg siden 2012: det betyr flere oppstartsselskaper, økt kapitaltilgang, økte inntekter, flere ideer fra forskere og økt antall patenter og lisenser (Årsrapport FORNY2020 2016).

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018 ligger det en reduksjon til FORNY2020 på 50 mill. kroner i form av bortfall av midler som kom gjennom regjeringens tiltakspakke i 2016. En de facto reduksjon i FORNYs budsjett vil gi en uheldig oppbremsing av et arbeid som er i god fart mht. søknadstilfang og oppnådde resultater, og som bidrar til regjeringens mål om at forskningsresultater og UHI skal spille en viktig rolle i arbeidet med omstilling, verdiskaping og sysselsetting.

Teknologioverføring

Teknas forslag om et program for teknologioverføring for olje- og gassvirksomheten fikk bred støtte i våres, da Stortinget behandlet industrimeldingen. Dette er en idé som Tekna står sammen med Abelia, Norsk Olje og Gass og Norsk Industri om.

Stortinget må nå følge opp med midler for å få dette opp i full skala. Vi har anslått helårseffekten av dette til 120 millioner kroner. Det ligger stor overføringsverdi og potensial for innovasjon gjennom å dele teknologi og kunnskap eksempelvis mellom olje og gass, havnæringene, samferdsel, romfart og helse.

Regjeringen skal legge fram en romstrategi til våren. Dette er Tekna glad for, og noe vi har støttet og arbeidet aktivt for. Tekna vil understreke overfor komiteen verdien av at teknologioverføring inkluderes som en del av romfartsstrategien, som også lå til grunn for Stortingets vedtak nr. 93 (2016-2017).

Katapult-ordningen

Katapult-ordningen skal finansiere testanlegg. Tekna er fornøyd med det regjeringen foreslår på katapult-ordningen, en økning på 50 millioner. Vi holder et spesielt øye med at de tre industrielle utprøvningslaboratoriene nå blir realisert og kommer i permanent drift: Ocean Space i Trondheim, MIL i Aust-Agder og Life Science i Oslo.